

Rigsdagstidende.

1854. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 308.

Femte Session.

96de Møde.

Løvedagen den 25de Februar.

(Fortf.)

Indsitsministeren (fortf.): I saa Fald maa jeg ansee det for bedst, at man opgiver den nuværende Indskrænkning i Friheden, og ogsaa i dette Tilfælde gjør den almindelige Contractsfrihed gjældende. Den anden Gjensstand, som er bragt paa Bane, er Spørgsmaalet om Skudsmaalsbøgerne. Der er deels talt om, hvorvidt saadanne Bøger skulle have, og deels, om den Regel skulde bibeholdes, som findes i Udkastet om, at Huusbonden skal give Tyendet Vidnesbyrd i Skudsmaalsbogen. Med Hensyn til det sidste Punct er der dog mindre gjort nogen egentlig Indvending imod det, som nu findes i Udkastet; det er blot blevet yttret, at man troede, at man ganske kunde overlade til de Bedkommende, om de vilde have Skudsmaalsbøger eller ikke, og Hovedreglen i Udkastet gaaer jo ogsaa ud paa, at ingen Huusbond skal være forpligtet til, hvad han nu er, at give Tyendet Skudsmaal. Den nuværende Regel medfører den Byrde for Tyendet, at det maa slude sig i det flettede Skudsmaal, en Huusbond maatte give, naar det ikke kan bevise, at Huusbonden imod bedre Vidende har givet et urigtigt Skudsmaal, og, da der desuden Intet er foreskrevet om, hvad Skudsmaalet skal gaae ud paa, saa har Huusbondens Forpligtelse til at give Skudsmaal dog ikke synderligt at betyde; han kan skrive Lidet, eller han kan skrive Neget, han kan skrive tveetydigt og ubestemt, saa at den Nytte, der skulde have af at kunne faae Skudsmaal, ikke har synderligt at betyde. Derimod har jeg troet, at det ikke kunde blive Nogen til Skade, at man overlod til Huus-

bonden, om han vilde indføre et Vidnesbyrd i Skudsmaalsbogen, naar man tillige paalagde ham Ansvar for det Skudsmaal, han indførte, hvilket Ansvar skulde gjøre ham forsigtig, og jeg har antaget, at det dog kunde være tjenligt, navnlig for de flere Tyende, som ansee sig som gode, at de i deres Skudsmaal have Vidnesbyrd om deres Forhold i de forskjellige Tjenester, hvori de have været. Hovedspørgsmaalet om Skudsmaalsbøgerne har fornemmelig dreiet sig om, hvorvidt man skulde vedligeholde den Indretning, at Tyendet skal have en Skudsmaalsbog. Disse Skudsmaalsbøger ere først blevne indførte hos os i 1832, og jeg vil indrømme, at der med Grund kan opkastes Tvivl om, hvorvidt det i og for sig er rigtigt at paalægge en vis Klasse af Samfundet at være forsynet med Skudsmaalsbøger. Det er blevet bemærket, at Alle burde behandles efter samme Regel, og der er hentydet til, at det muligt kunde være henstigtsmæssigt, at Enhver skulde have en Bog, som kunde give Oplysning om visse Omstændigheder i hans Liv. Jeg antager imidlertid, at der dog ikke for Tiden kan være Tale om at indføre en saadan almindelig Foranstaltning, men paa den anden Side skulde jeg ogsaa troe, at man ikke for Tiden bør søge at have den Regel, som nu have om Skudsmaalsbøger for Tyendet, ialtsald troer jeg ikke, at man ved at gaae ind paa denne Lov bør søge at udslutte af Loven Alle, hvad den indeholder om Skudsmaalsbøger. Det kan gjerne være, at man fra den nuværende Tilstand, som vist i flere Henseender kan kaldes en Overgangstilstand, kan komme over til Forhold, der ville medføre, at man lettelig gaaer ind paa en Forandring med Hensyn til de omhandlede Bøger; men jeg antager ogsaa, at disse Bøger have vist